

LAMPIRAN

Lampiran 01. Rencana Kegiatan

No	Kegiatan	Tahun 2026		
		Februari	Maret	April
1.	Studi literatur dan perancangan metode			
	Pengumpulan dan persiapan alat serta bahan			
2.	Uji coba awal untuk kalibrasi perlakuan			
	Eksperimen utama dan pengamatan			
	Uji organoleptik			
3.	Uji Gula, Vitamin C, Pengamatan Struktur Anatomi Jaringan Pisang dan Uji Hedonik			
	Analisis data dan penyusunan laporan			

Lampiran 02. Rerata dan Simpang Baku Waktu Pematangan Pisang

[illegible]

Lampiran 03. Rancangan Acak Lengkap (RAL) Perlakuan Pemeraman Pisang Cavendish

Pisang yang belum diperam

Pisang yang sudah diperam selama 5 hari

Lampiran 04. Pisang Yang Sudah Diperam (Homogen)

Lampiran 05. Data Kadar Gula (°Brix dari Refraktometer)

Perlakuan	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7
K+	21.0 °Brix	22.5 °Brix	22.0 °Brix	21.5 °Brix	22.0 °Brix	22.0 °Brix	20.5 °Brix
K-	11.0 °Brix	12.0 °Brix	12.0 °Brix	10.0 °Brix	10.5 °Brix	11.0 °Brix	10.5 °Brix
P1	22.5 °Brix	22.0 °Brix	20.0 °Brix	22.0 °Brix	21.0 °Brix	22.5 °Brix	22.0 °Brix
P2	23.0 °Brix	22.0 °Brix	23.0 °Brix	24.0 °Brix	24.0 °Brix	24.0 °Brix	22.5 °Brix
P3	18.5 °Brix	19.0 °Brix	18.0 °Brix	18.0 °Brix	18.5 °Brix	18.0 °Brix	18.5 °Brix

Lampiran 06. Rerata dan Simpang Baku Kadar Gula

Perlakuan	U1	U2	U3	U4	U5	U6	U7	Rata-rata (°Brix)	SD
K+	21.0	22.5	22.0	21.5	22.0	22.0	20.5	21,64	0,69
K-	11.0	12.0	12.0	10.0	10.5	11.0	10.5	11,00	0,76
P1	22.5	22.0	20.0	22.0	21.0	22.5	22.0	21,71	0,91
P2	23.0	22.0	23.0	24.0	24.0	24.0	22.5	23,21	0,81
P3	18.5	19.0	18.0	18.0	18.5	18.0	18.5	18,36	0,38

Lampiran 07. Data Vitamin C (Hasil Titrasi)

Perlakuan	Titration 1	Titration 2
K+	0.00235%	0.00117%
K-	0.00235%	0.00235%
P1	0.001585%	0.00998%
P2	0.00141%	0.0008219%
P3	0.00110%	0.000998%

Lampiran 08. Data Uji Hedonik (Nilai Panelis)

A. Panelis Terlatih

Perlakuan	Parameter				Perlakuan	Parameter				Perlakuan	Parameter			
	Warna	Aroma	Rasa	tekstur		Warna	Aroma	Rasa	Tekstur		war na	aro ma	ra sa	tekst ur
K+	2	1	3	4	K+ ²	2	1	3	4	K+ ³	2	1	3	4
	2	1	3	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	1	4	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	1	3	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	1	3	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	2	4	4		2	2	4	4		2	2	4	4
	2	1	4	4		2	1	4	4		2	1	4	4

[illegible]

	1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1	2 2 2 1 2 2 1 2 3 2 2 1 2 2 1 2 1 2 1 2	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 2 1 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1		1 1 2 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	3 2 2 1 1 2 2 1 2 3 2 1 1 2 2 1 2 2 1 2	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 2 1 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1		1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1	3 3 2 3 1 2 2 2 3 2 2 1 2 2 1 2 2 1 2 2	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 2 1 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1
K ⁶	1 2 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1	2 2 1 2 3 3 2 3 1 2 2 1 1 2 2 1 1 1 2 2 2	1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 2 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	K ⁷	1 2 1 1 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 2 1 2 3 2 2 1 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	P1 ¹	5 4 4 4 5 5 5 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	4 4 4 4 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	5 4 4 5 5 4 5 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	4 4 4 4 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4
P1 ²	5 4 4 5 5 5 5 5 4 4 4 4 5 4 4 4 5 4 4 4 5	4 4 4 4 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	5 4 5 4 5 4 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	4 4 4 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	P1 ³	5 4 4 5 5 1 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	4 3 4 4 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	5 4 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	4 4 4 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	P1 ⁴	5 4 4 5 5 1 5 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	4 3 4 4 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	5 4 5 5 4 5 5 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5	4 4 4 5 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4
P1 ⁵	5	4	5	4	P1 ⁶	5	4	5	4	P1 ⁷	5	4	5	4

[illegible]

	2	3	2	2		2	3	2	2					
	2	3	2	3		2	3	3	3					
	2	4	2	2		2	4	2	2					
	1	3	3	1		1	3	3	1					
	2	2	2	2		2	2	2	2					
	1	4	2	2		1	4	2	2					
	1	4	3	2		1	4	3	2					

B. Panelis Tidak Terlatih

Perlakuan	Parameter				Perlakuan	Parameter				Perlakuan	parameter			
	Warna	Aroma	Rasa	Tekstur		warna	Aroma	Rasa	Tekstur		Warna	Aroma	Rasa	Tekstur
K ⁺ ₁	2	3	4	4	K ⁺ ₂	2	3	4	4	K ⁺ ₃	2	2	4	4
	2	1	3	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	1	3	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	1	3	4		2	1	3	4		2	1	3	4
	2	2	2	4		2	2	2	4		2	2	2	4
	2	3	1	4		2	3	1	4		2	3	2	4
	1	3	3	3		1	3	3	3		1	3	4	4
	2	2	3	5		2	2	3	5		2	2	3	5
	2	1	3	5		2	3	3	5		2	2	3	5
	3	3	3	3		3	3	3	2		3	3	3	2
	3	4	2	3		3	4	2	3		3	4	2	3
	3	3	3	3		3	3	2	3		3	3	2	4
	3	4	4	4		3	4	4	4		3	4	4	4
	1	1	3	2		1	1	3	2		1	2	4	2
	3	4	3	4		3	4	3	4		3	4	3	4
	3	2	3	3		3	2	3	3		3	2	3	3
	2	2	3	2		2	2	3	2		2	2	3	2
	2	2	3	2		2	2	3	3		2	2	2	3
	2	2	2	3		2	2	2	3		2	2	3	3
	2	2	2	2		2	3	1	2		3	2	3	3
	1	2	1	1		1	2	1	2		1	2	1	1
	2	3	3	3		2	3	3	3		2	3	3	3
	1	2	3	2		1	2	3	2		1	2	3	2
	1	2	3	3		1	2	2	3		1	1	2	2
	2	2	2	2		2	2	2	2		2	2	2	2
K ⁺ ₄	2	2	3	4	K ⁺ ₅	2	2	3	4	K ⁺ ₆	2	2	4	4
	2	1	4	4		2	1	4	4		2	1	4	4
	2	1	3	4		3	2	4	4		3	2	4	4
	2	1	3	4		2	3	4	4		2	1	3	4
	2	2	2	4		2	2	2	4		2	2	2	4
	2	3	2	3		2	2	3	3		2	2	3	3
	1	3	4	4		1	3	4	3		1	3	4	3
	2	2	3	5		2	2	3	5		2	2	3	5
	2	2	3	5		2	2	3	5		2	2	3	5
	3	3	3	2		3	3	2	2		3	3	2	2
	3	4	2	3		3	3	2	3		3	4	2	3
	3	3	3	3		3	3	3	3		3	3	3	3
	3	4	4	4		3	4	4	5		3	4	4	4
	1	2	4	2		1	2	4	2		1	2	4	2
	3	4	3	4		3	4	3	4		3	4	3	4
	3	2	3	3		3	2	3	3		3	2	3	3
	2	2	3	2		2	2	3	3		2	2	3	2
	2	2	3	3		2	2	3	3		2	2	2	3
	2	2	3	3		2	2	2	3		2	2	2	3
	2	2	3	3		2	1	2	2		2	1	2	3
	2	2	1	1		2	2	1	1		1	2	1	2
	2	3	3	3		2	3	3	3		2	3	3	3
	1	2	3	2		1	2	3	2		1	2	4	2
	1	2	3	3		1	2	2	2		1	2	2	3
	1	2	2	2		1	2	2	2		1	2	2	2
K ⁺ ₇	2	2	4	4	K ⁻ ₁	1	1	1	1	K ⁻ ₂	1	1	1	1
	2	1	4	4		1	2	1	1		1	2	1	1
	2	2	4	4		1	2	1	1		1	2	1	1
	2	1	3	4		1	2	1	1		1	2	1	1
	2	2	2	4		2	3	2	2		2	3	2	2

	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 4 4 5 5 4 4 4 5 4 4 4	4 5 5 4 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 4 3 5 4 3 5 4 5 5 5 5	5 5 5 4 5 5 5 5 5 4 3 3 4 5 5 5 5 5 5 3 3 4 4 5 5 5 5	4 5 5 4 5 5 5 5 5 4 3 3 4 5 5 5 5 5 5 3 3 4 4 5 5 5 5		5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 4 5 4 5 4 5 4 4 5	4 5 5 4 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 4 5 5 5 5 4 5 4 5 4 4 5 4	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5	4 5 5 4 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 4 5 4 4 5 5		5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 4 5 4 4 5	4 5 5 4 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 4 5 4 4 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 4 5 4 4 5	4 5 5 4 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 5 4 5 4 4 5
P1 ⁵	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 4 4 3 5 5 5 5 5 5 5 5	4 4 4 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 5 5 5	5 5 5 4 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 5 5 4 4 5 5 5 5 5 5 5 5	P1 ⁶	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 3 5 5 5 5 5 4 5 5 5 5 5 5 5 5	4 4 4 5 4 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 5 4 4 4 4 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 5 5 4 3 4 4 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 4 4 5 4 5 4 5 5	P1 ⁷	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 4 4 5 5 5 5 5 5	4 4 4 5 5 5 5 5 5 3 3 5 5 5 5 5 5 4 4 5 4 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 4 4 5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5 5 5 5 4 3 5 5 5 5 5 5 5 4 4 5 4 5 5 5 5
P2 ¹	4 4 4 4 5 5 5 5 5 4 3 3 5 4 4 5 5 4 4 5 5 4 4 5 4 4 4	4 5 4 5 4 4 5 5 5 4 3 3 4 4 3 5 5 4 4 5 5 4 3 3 4 5 5 3	4 4 5 5 4 4 5 5 5 4 3 3 5 4 3 4 4 5 4 4 5 4 3 3 4 5 4	4 4 5 5 4 4 5 5 5 4 3 3 5 4 3 4 4 5 4 3 5 4 5 4 5	P2 ²	4 4 4 5 5 5 5 5 5 3 2 2 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 4 4 4	4 4 4 5 4 4 5 4 5 4 3 3 4 5 3 5 4 5 4 5 4 5 5 3 3	4 4 5 5 4 4 5 4 5 4 3 3 4 5 3 5 5 4 5 5 4 3 3	4 4 5 5 4 4 5 4 5 4 3 5 4 5 5 4 5 5 4 5 5 3 3	P2 ³	4 4 4 5 5 5 5 5 3 3 2 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 4	4 4 4 5 4 5 5 4 5 5 3 4 5 4 4 3 5 4 4 5 4 5 4	4 5 5 4 4 4 5 5 4 3 3 4 4 5 5 5 5 5 4 5 5 5 3	4 4 5 5 4 4 5 4 5 4 5 4 5 5 4 5 5 4 5 5 5 3

P2 ⁴	4	3	4	4	P2 ⁵	4	4	4	5	P2 ⁶	5	4	5	5
	4	4	4	4		4	4	4	4		4	4	4	4
	4	4	5	4		5	4	5	5		5	4	5	5
	4	4	4	4		4	4	4	4		4	4	4	4
	4	4	5	5		4	4	5	5		4	4	5	5
	5	5	4	5		5	5	5	5		5	5	5	5
	5	4	4	4		5	4	4	4		5	4	4	4
	5	4	4	4		5	4	4	4		5	4	4	4
	5	5	4	4		5	5	4	4		5	5	5	5
	5	5	5	5		5	5	4	5		5	5	4	5
	3	3	4	3		3	3	4	3		3	3	4	3
	3	4	3	3		3	3	3	4		4	5	3	4
	3	3	2	2		2	3	2	2		2	3	3	3
	5	4	4	5		5	4	4	5		5	4	4	5
	5	4	4	4		5	4	4	4		5	4	4	4
	4	5	4	4		4	5	4	4		4	5	4	4
	5	4	3	4		5	4	3	4		5	4	3	4
	5	3	5	3		4	4	4	5		4	4	4	5
	4	3	5	5		5	3	5	3		5	3	5	3
	4	5	5	4		5	4	5	4		4	3	5	5
	5	4	4	5		4	5	5	4		4	5	5	4
	4	4	5	5		4	4	4	4		5	4	4	4
	5	5	5	4		4	4	5	5		4	4	5	5
	4	4	3	3		5	5	5	4		5	5	5	4
	5	5	4	4		5	5	3	3		4	4	3	3
P2 ⁷	4	4	4	4	P3 ¹	3	4	4	2	P3 ²	3	4	4	2
	5	4	5	5		2	4	4	2		2	4	4	2
	4	4	4	4		2	4	2	2		2	4	2	2
	4	4	5	5		3	4	4	2		3	4	4	2
	5	5	5	5		3	4	4	4		3	4	4	3
	5	4	4	4		2	4	4	3		2	4	4	3
	5	4	4	4		2	4	4	3		2	4	4	3
	5	5	4	4		4	4	4	2		4	4	4	2
	5	4	4	4		4	4	4	2		4	4	4	2
	3	3	4	3		1	2	4	2		1	2	3	2
	4	5	3	5		2	4	3	2		1	2	4	2
	3	3	2	2		2	3	2	1		3	4	3	3
	5	4	4	5		4	3	4	4		2	3	2	1
	5	4	4	4		2	3	4	3		4	3	4	3
	5	5	4	4		3	4	4	3		2	3	4	3
	5	4	3	4		3	4	4	2		3	4	3	4
	4	4	5	3		3	3	3	4		3	4	4	2
	5	3	5	3		4	4	3	4		3	3	3	4
	5	4	5	5		2	4	3	4		4	4	3	4
	4	5	5	4		2	4	4	2		2	4	3	4
	4	4	3	4		3	2	2	2		2	4	4	2
	4	4	5	5		2	5	3	2		3	2	2	2
	5	5	5	4		2	3	3	2		2	5	3	2
	4	4	3	3		2	4	3	3		2	3	3	2
	4	4	4	5		4	3	2	2		2	4	4	3
P3 ³	2	4	4	2	P3 ⁴	2	4	3	2	P3 ⁵	2	4	3	2
	2	4	4	2		2	4	3	2		2	4	3	2
	2	4	2	2		2	4	2	2		3	4	2	2
	3	4	3	2		2	4	3	2		2	4	3	2
	3	4	4	3		2	4	4	4		2	4	4	4
	2	4	4	3		2	4	4	3		2	4	4	3
	2	4	4	3		3	4	3	3		3	4	3	3
	4	4	4	2		4	4	4	2		4	4	4	2
	4	4	4	2		4	4	4	2		3	4	4	2
	1	2	4	2		1	2	4	2		1	2	4	2
	4	4	3	3		4	4	3	3		4	5	3	4
	2	3	3	1		2	3	3	3		2	3	3	4
	4	3	4	3		4	3	4	3		4	3	4	3
	2	4	3	3		2	4	3	3		2	4	4	3
	3	4	3	4		3	4	3	4		3	4	3	4
	3	4	4	2		3	4	4	2		3	4	4	2
	3	3	3	4		3	3	3	4		3	3	3	4
	4	4	3	4		4	4	3	4		4	4	3	4
	2	4	3	4		2	4	3	4		2	4	3	4
	2	4	4	2		2	4	4	2		2	4	4	2
	3	2	2	2		2	2	4	3		2	2	4	2
	2	5	3	2		2	5	3	2		2	5	3	2

	2	3	3	2		2	3	3	2		2	3	3	2
	2	4	4	3		2	4	3	3		2	4	3	3
	3	3	2	3		3	2	4	3		2	2	4	3
P3 ⁶	2	4	4	2	P3 ⁷	2	4	4	2					
	2	4	3	2		2	4	3	2					
	3	4	2	2		3	4	2	2					
	2	4	3	2		2	4	3	2					
	2	4	4	4		2	4	4	4					
	2	4	4	3		2	4	4	3					
	3	4	3	3		3	4	3	3					
	4	4	4	2		4	4	4	2					
	3	4	4	2		3	4	4	2					
	1	2	4	2		1	2	4	2					
	3	4	3	4		4	5	3	5					
	2	3	2	3		2	3	3	3					
	4	3	4	3		4	3	4	3					
	2	4	3	3		2	4	3	3					
	3	4	3	4		3	4	3	4					
	3	4	4	2		3	4	4	2					
	3	3	4	4		3	3	3	4					
	4	4	3	4		4	4	3	4					
	2	4	3	4		2	4	3	4					
	2	4	4	2		2	4	4	2					
	2	2	4	2		2	2	4	2					
	2	5	3	2		2	5	3	2					
	2	3	3	2		2	3	3	2					
	2	4	4	3		2	4	3	3					
	2	2	3	2		2	2	4	2					

Lampiran 09. Tabel Hasil Rerata Dan Simpang Baku Uji Hedonik Panelis Terlatih

Perlakuan	Warna (Mean $\pm$ SD)	Aroma (Mean $\pm$ SD)	Rasa (Mean $\pm$ SD)	Tekstur (Mean $\pm$ SD)
K ⁺¹	2.16 $\pm$ 0.37	1.28 $\pm$ 0.46	3.40 $\pm$ 0.65	3.84 $\pm$ 0.37
K ⁺²	2.04 $\pm$ 0.68	2.32 $\pm$ 0.90	2.60 $\pm$ 0.82	3.20 $\pm$ 0.96
K ⁺³	2.08 $\pm$ 0.28	1.32 $\pm$ 0.48	3.32 $\pm$ 0.63	3.84 $\pm$ 0.38
K ⁺⁴	2.20 $\pm$ 0.41	1.36 $\pm$ 0.49	3.36 $\pm$ 0.70	3.80 $\pm$ 0.41
K ⁺⁵	2.28 $\pm$ 0.46	1.32 $\pm$ 0.48	3.40 $\pm$ 0.71	3.76 $\pm$ 0.44
K ⁺⁶	2.24 $\pm$ 0.44	1.32 $\pm$ 0.48	3.36 $\pm$ 0.70	3.68 $\pm$ 0.48
K ⁺⁷	2.24 $\pm$ 0.44	1.32 $\pm$ 0.48	3.36 $\pm$ 0.70	3.68 $\pm$ 0.48
K ⁻¹	1.12 $\pm$ 0.34	1.84 $\pm$ 0.48	1.00 $\pm$ 0.00	1.20 $\pm$ 0.41
K ⁻²	1.12 $\pm$ 0.34	1.80 $\pm$ 0.41	1.04 $\pm$ 0.20	1.21 $\pm$ 0.42
K ⁻³	1.16 $\pm$ 0.38	1.84 $\pm$ 0.48	1.08 $\pm$ 0.28	1.20 $\pm$ 0.41
K ⁻⁴	1.16 $\pm$ 0.38	1.92 $\pm$ 0.50	1.00 $\pm$ 0.00	1.20 $\pm$ 0.41
K ⁻⁵	1.16 $\pm$ 0.38	2.04 $\pm$ 0.62	1.00 $\pm$ 0.00	1.16 $\pm$ 0.38
K ⁻⁶	1.16 $\pm$ 0.38	2.04 $\pm$ 0.62	1.04 $\pm$ 0.20	1.16 $\pm$ 0.38
K ⁻⁷	1.16 $\pm$ 0.38	2.04 $\pm$ 0.62	1.04 $\pm$ 0.20	1.16 $\pm$ 0.38
P1 ¹	4.40 $\pm$ 0.50	4.44 $\pm$ 0.51	4.64 $\pm$ 0.49	4.28 $\pm$ 0.46
P1 ²	4.48 $\pm$ 0.51	4.44 $\pm$ 0.51	4.64 $\pm$ 0.49	4.28 $\pm$ 0.46
P1 ³	4.32 $\pm$ 0.86	4.40 $\pm$ 0.58	4.64 $\pm$ 0.49	4.28 $\pm$ 0.46
P1 ⁴	4.32 $\pm$ 0.86	4.40 $\pm$ 0.58	4.72 $\pm$ 0.46	4.32 $\pm$ 0.48
P1 ⁵	4.24 $\pm$ 0.84	4.40 $\pm$ 0.58	4.72 $\pm$ 0.46	4.36 $\pm$ 0.49
P1 ⁶	4.24 $\pm$ 0.84	4.40 $\pm$ 0.58	4.72 $\pm$ 0.46	4.32 $\pm$ 0.48
P1 ⁷	4.28 $\pm$ 0.85	4.44 $\pm$ 0.51	4.72 $\pm$ 0.46	4.32 $\pm$ 0.48
P2 ¹	4.24 $\pm$ 0.44	4.64 $\pm$ 0.49	4.24 $\pm$ 0.44	4.24 $\pm$ 0.44
P2 ²	4.24 $\pm$ 0.44	4.64 $\pm$ 0.49	4.24 $\pm$ 0.44	4.24 $\pm$ 0.44
P2 ³	4.24 $\pm$ 0.44	4.68 $\pm$ 0.48	4.24 $\pm$ 0.44	4.24 $\pm$ 0.44

P2 ⁴	4.20 ± 0.41	4.68 ± 0.48	4.20 ± 0.41	4.28 ± 0.46
P2 ⁵	4.20 ± 0.41	4.64 ± 0.49	4.28 ± 0.46	4.32 ± 0.48
P2 ⁶	4.28 ± 0.46	4.64 ± 0.49	4.28 ± 0.46	4.32 ± 0.48
P2 ⁷	4.24 ± 0.44	4.68 ± 0.48	4.24 ± 0.44	4.32 ± 0.48
P3 ¹	1.92 ± 0.58	3.56 ± 0.77	3.20 ± 0.96	2.00 ± 0.41
P3 ²	2.60 ± 0.58	2.64 ± 0.77	2.59 ± 0.98	2.58 ± 0.41
P3 ³	1.96 ± 0.68	3.48 ± 0.88	3.04 ± 0.94	2.00 ± 0.41
P3 ⁴	1.84 ± 0.69	3.48 ± 0.88	2.76 ± 0.78	2.08 ± 0.40
P3 ⁵	1.92 ± 0.76	3.44 ± 0.92	2.68 ± 0.75	2.28 ± 0.55
P3 ⁶	1.96 ± 0.74	3.44 ± 0.83	2.88 ± 0.84	2.24 ± 0.53
P3 ⁷	1.88 ± 0.67	3.44 ± 0.83	2.96 ± 0.79	2.24 ± 0.53

Lampiran 10. Tabel Hasil Rerata Dan Simpang Baku Uji Hedonik Panelis Tidak Terlatih

Perlakuan	Warna (Mean ± SD)	Aroma (Mean ± SD)	Rasa (Mean ± SD)	Tekstur (Mean ± SD)
K ⁺ 1	2.04 ± 0.68	2.28 ± 0.94	2.68 ± 0.75	3.20 ± 0.10
K ⁺ 2	2.04 ± 0.68	2.32 ± 0.90	2.60 ± 0.82	3.20 ± 0.96
K ⁺ 3	2.08 ± 0.71	2.28 ± 0.90	2.80 ± 0.77	3.24 ± 1.10
K ⁺ 4	2.04 ± 0.68	2.32 ± 0.86	2.92 ± 0.71	3.20 ± 1.00
K ⁺ 5	2.08 ± 0.71	2.24 ± 0.78	2.84 ± 0.80	3.16 ± 1.10
K ⁺ 6	2.04 ± 0.74	2.28 ± 0.85	2.88 ± 0.89	3.20 ± 0.92
K ⁺ 7	2.04 ± 0.74	2.24 ± 0.88	3.04 ± 0.85	3.12 ± 1.10
K ⁻ 1	1.80 ± 0.82	2.24 ± 0.78	1.12 ± 0.34	1.36 ± 0.57
K ⁻ 2	1.88 ± 0.84	2.16 ± 0.80	1.16 ± 0.38	1.32 ± 0.48
K ⁻ 3	1.92 ± 0.83	2.12 ± 0.79	1.12 ± 0.34	1.32 ± 0.48
K ⁻ 4	1.92 ± 0.87	2.12 ± 0.73	1.20 ± 0.41	1.28 ± 0.46
K ⁻ 5	1.84 ± 0.90	2.16 ± 0.69	1.32 ± 0.48	1.28 ± 0.46
K ⁻ 6	1.84 ± 0.90	2.12 ± 0.67	1.28 ± 0.46	1.20 ± 0.41
K ⁻ 7	1.84 ± 0.90	1.96 ± 0.74	1.32 ± 0.48	1.20 ± 0.41
P1 ¹	4.72 ± 0.55	4.36 ± 0.64	4.56 ± 0.92	4.32 ± 0.70
P1 ²	4.72 ± 0.55	4.52 ± 0.59	4.68 ± 0.70	4.36 ± 0.70
P1 ³	4.72 ± 0.55	4.48 ± 0.66	4.76 ± 0.60	4.36 ± 0.76
P1 ⁴	4.72 ± 0.55	4.60 ± 0.50	4.68 ± 0.63	4.44 ± 0.66
P1 ⁵	4.76 ± 0.53	4.48 ± 0.59	4.68 ± 0.63	4.48 ± 0.66
P1 ⁶	4.72 ± 0.55	4.44 ± 0.66	4.60 ± 0.71	4.48 ± 0.66
P1 ⁷	4.76 ± 0.53	4.40 ± 0.65	4.60 ± 0.71	4.52 ± 0.66
P2 ¹	4.32 ± 0.63	4.04 ± 0.68	4.20 ± 0.71	4.04 ± 0.68

P2 ²	4.16 ± 0.85	4.12 ± 0.67	4.16 ± 0.69	4.08 ± 0.71
P2 ³	4.36 ± 0.82	4.12 ± 0.60	4.24 ± 0.73	4.12 ± 0.73
P2 ⁴	4.37 ± 0.72	4.12 ± 0.68	4.16 ± 0.82	4.04 ± 0.81
P2 ⁵	4.32 ± 0.81	4.08 ± 0.65	4.12 ± 0.79	4.08 ± 0.76
P2 ⁶	4.40 ± 0.77	4.16 ± 0.69	4.20 ± 0.71	4.20 ± 0.71
P2 ⁷	4.44 ± 0.66	4.16 ± 0.63	4.08 ± 0.82	4.20 ± 0.82
P3 ¹	2.64 ± 0.87	3.64 ± 0.70	3.40 ± 0.77	2.44 ± 0.87
P3 ²	2.56 ± 0.87	3.60 ± 0.77	3.44 ± 0.72	2.56 ± 0.83
P3 ³	2.64 ± 0.87	3.68 ± 0.70	3.36 ± 0.70	2.60 ± 0.82
P3 ⁴	2.56 ± 0.87	3.64 ± 0.76	3.36 ± 0.57	2.76 ± 0.78
P3 ⁵	2.52 ± 0.83	3.68 ± 0.81	3.40 ± 0.58	2.80 ± 0.87
P3 ⁶	2.48 ± 0.78	3.64 ± 0.76	3.40 ± 0.65	2.72 ± 0.85
P3 ⁷	2.52 ± 0.83	3.68 ± 0.81	3.40 ± 0.58	2.76 ± 0.93

Lampiran 11. Hasil Uji Prasyarat

1. Uji Normalitas (Shapiro Wilk) Kadar Gula

Ulangan	Nilai Signifikansi (<i>p-value</i>)	Keterangan
U1	0,223	Berdistribusi normal
U2	0,139	Berdistribusi normal
U3	0,417	Berdistribusi normal
U4	0,240	Berdistribusi normal
U5	0,282	Berdistribusi normal
U6	0,228	Berdistribusi normal
U7	0,101	Berdistribusi normal

Tests of Normality						
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
U_1	.261	5	.200 [*]	.859	5	.223
U_2	.243	5	.200 [*]	.830	5	.139
U_3	.209	5	.200 [*]	.901	5	.417
U_4	.268	5	.200 [*]	.863	5	.240
U_5	.247	5	.200 [*]	.874	5	.282
U_6	.283	5	.200 [*]	.860	5	.228
U_7	.276	5	.200 [*]	.812	5	.101

*. This is a lower bound of the true significance.
a. Lilliefors Significance Correction

2. Uji Homogenitas (Levene Test) Kadar Gula

Metode Pengujian	Nilai Levene Test	Nilai Sig. (p-value)	Keterangan
Based on Mean	1,124	0,364	Homogen
Based on Median	0,483	0,748	Homogen
Based on Median with adjusted df	0,483	0,748	Homogen
Based on Trimmed Mean	1,007	0,419	Homogen

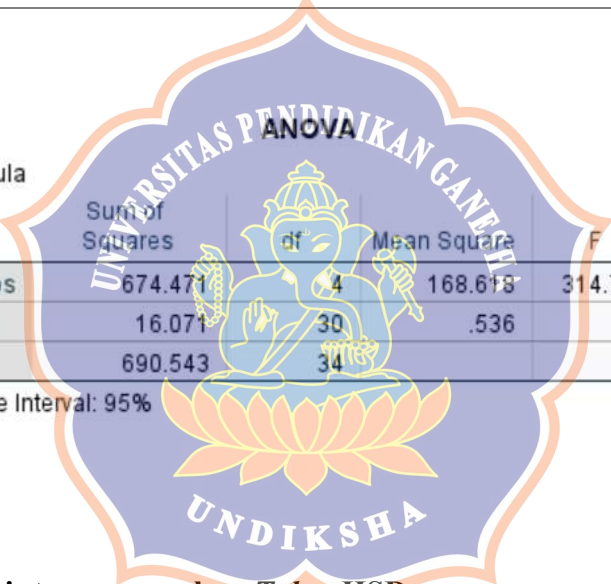
Test of Homogeneity of Variance

		Levene Statistic	df1	df2	Sig. ^a
hasil data uji gula	Based on Mean	1.124	4	30	.364
	Based on Median	.483	4	30	.748
	Based on Median and with adjusted df	.483	4	22.704	.748
	Based on trimmed mean	1.007	4	30	.419

a. Confidence Interval: 0%

3. Uji One-Way ANOVA Kadar Gula

Variabel	Nilai F	Nilai Sig. (p-value)	Keterangan
Kadar gula pisang <i>cavendish</i>	314,753	0,000	Signifikan

hasil data uji gula

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig. ^a
Between Groups	674.471	4	168.618	314.753	<.001
Within Groups	16.071	30	.536		
Total	690.543	34			

a. Confidence Interval: 95%

4. Uji lanjut menggunakan *Tukey HSD*

Perbandingan	Perbedaan Mean	Sig.	Pengujian	Keputusan
Kontrol Positif vs Kontrol Nol	10.6429	<0.001	sig < 0,05	Signifikan
Kontrol Positif vs P1 (400g)	-0.0714	1.000	sig > 0,05	Tidak signifikan
Kontrol Positif vs P2 (800g)	-1.5714	0.003	sig < 0,05	Signifikan
Kontrol Positif vs P3 (1200g)	3.2857	<0.001	sig < 0,05	Signifikan
Kontrol Nol vs P1 (400g)	-10.7143	<0.001	sig < 0,05	Signifikan
Kontrol Nol vs P2 (800g)	-12.2143	<0.001	sig < 0,05	Signifikan

Kontrol Nol vs P3 (1200g)	-7.3571	<0.001	sig < 0,05	Signifikan
P1 (400g) vs P2 (800g)	-1.5000	0.005	sig < 0,05	Signifikan
P1 (400g) vs P3 (1200g)	3.3571	<0.001	sig < 0,05	Signifikan
P2 (800g) vs P3 (1200g)	4.8571	<0.001	sig < 0,05	Signifikan

Tukey HSD						
(I) ulangan	(J) ulangan	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
Kontrol Positif	Kontrol Nol	10.6429*	.3912	<.001	9.508	11.778
	P1 (400gr)	-.0714	.3912	1.000	-1.206	1.063
	P2 (800gr)	-1.5714*	.3912	.003	-2.706	-.437
	P3 (1200gr)	3.2857*	.3912	<.001	2.151	4.421
Kontrol Nol	Kontrol Positif	-10.6429*	.3912	<.001	-11.778	-9.508
	P1 (400gr)	-10.7143*	.3912	<.001	-11.849	-9.579
	P2 (800gr)	-12.2143*	.3912	<.001	-13.349	-11.079
	P3 (1200gr)	-7.3571*	.3912	<.001	-8.492	-6.222
P1 (400gr)	Kontrol Positif	10.7143*	.3912	<.001	9.579	11.849
	Kontrol Nol	10.7143*	.3912	<.001	9.579	11.849
	P2 (800gr)	-1.5000	.3912	.005	-2.635	-.365
	P3 (1200gr)	3.3571*	.3912	<.001	2.222	4.492
P2 (800gr)	Kontrol Positif	1.5714*	.3912	.003	.437	2.706
	Kontrol Nol	12.2143*	.3912	<.001	11.079	13.349
	P1 (400gr)	1.5000	.3912	.005	.365	2.635
	P3 (1200gr)	4.8571*	.3912	<.001	3.722	5.992
P3 (1200gr)	Kontrol Positif	-3.2857*	.3912	<.001	-4.421	-2.151
	Kontrol Nol	7.3571*	.3912	<.001	6.222	8.492
	P1 (400gr)	-3.3571*	.3912	<.001	-4.492	-2.222
	P2 (800gr)	-4.8571*	.3912	<.001	-5.992	-3.722

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Perlakuan Notasi Huruf

K-	a
K+	b
P1 (400 g)	b
P2 (800 g)	c
P3 (1200 g)	d

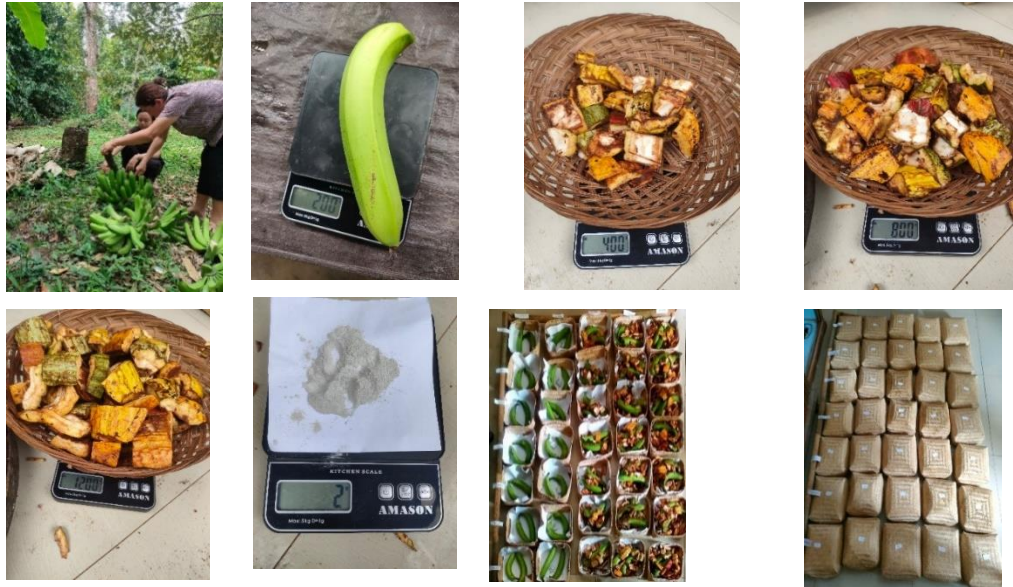
Lampiran 12. Kuesioner Uji Hedonik

☆ Questions Responses 25 Settings Kriteria Panelis Terlatih Bagian ini bertujuan untuk mengetahui apakah Bapak/Ibu memiliki pengalaman dalam mengenali buah pisang, khususnya pisang cavendish. Dalam penelitian ini, panelis terlatih adalah orang yang berinteraksi dengan buah pisang dan mampu mengenali kualitasnya berdasarkan warna, aroma, te rasa. Apakah Bapak/Ibu bekerja sebagai penjual buah atau penjual pisang? * ☐ Ya ☐ Tidak	Sudah berapa lama Bapak/Ibu menjual buah atau pisang? * ☐ kurang dari 1 tahun ☐ 1-3 tahun ☐ lebih dari 3 tahun Apakah Bapak/Ibu terbiasa memilih atau membedakan pisang yang matang dan yang bel matang? ☐ Ya ☐ Tidak
Apakah Bapak/Ibu dapat mengenali kualitas pisang yang baik dari: * ☐ warna kulit pisang ☐ aroma pisang ☐ tekstur buah pisang ☐ rasa pisang Apakah Bapak/Ibu sering mencicipi atau menilai rasa pisang sebelum dijual atau dikonsumsi? * ☐ Ya ☐ Tidak	apakah ibu sering mengonsumsi pisang Cavendish ? * ☐ Ya ☐ Tidak ☐ Kadang

Lampiran 13.Dokumentasi

1. Pencarian Bahan dan Penimbangan Bahan

2. Pengujian Kada Gula Menggunakan Refraktrometer

3. Pengujian Vitamin C dan Pengamatan Struktur Jaringan Pisang

4. Pengamatan Suhu Pada Pemeraman Pisang

5. Penilaian Panelis Terlatih dan Tidak Terlatih (Hedonik)

